

Kritéria pro udělování výjimek z NAŘÍZENÍ KOMISE (EU)

Úvod

V dubnu a srpnu 2016 přijaly členské státy EU tři předpisy EU týkající se požadavků na připojení zařízení k přenosové nebo distribuční soustavě. Jedná se o:

- NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2016/631 ze dne 14. dubna 2016, kterým se stanoví kodex sítě pro požadavky na připojení výroben k elektrizační soustavě (dále jen kodex RfG)

- NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2016/1388 ze dne 17. srpna 2016, kterým se stanoví kodex sítě pro připojení spotřeby (dále jen kodex DCC)

- NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2016/1447 ze dne 26. srpna 2016, kterým se stanoví kodex sítě pro požadavky na připojení vysokonapěťových stejnosměrných soustav a nesynchronních výrobních modulů se stejnosměrným připojením k elektrizační soustavě (dále jen kodex HVDC)

Tyto předpisy EU jsou závazné pro všechny dotčené strany a v České republice jsou přímo aplikovatelné bez nutnosti jejich převedení do národní právní úpravy. Kodexy RfG/DCC/HVDC obsahují ustanovení pro připojení k přenosové nebo distribuční soustavě pro tato nová zařízení:

- Výrobní elektrické energie, jmenovitě synchronní výrobní moduly, nesynchronní výrobní moduly a nesynchronní výrobní moduly na moři;

- Odběrná elektrická zařízení připojená k přenosové soustavě; distribuční zařízení připojené k přenosové soustavě; distribuční soustavy, včetně uzavřených distribučních soustav; odběrné jednotky používané odběrným elektrickým zařízením nebo uzavřenou distribuční soustavou k poskytování služeb odezvy na straně poptávky příslušným provozovatelům soustav a příslušným provozovatelům přenosových soustav.

- Vysokonapěťové stejnosměrné soustavy a nesynchronní výrobní moduly se stejnosměrným připojením k elektrizační soustavě.

Cílem nařízení je zajištění spravedlivých podmínek hospodářské soutěže na vnitřním trhu s elektřinou, zajištění bezpečnosti provozu soustavy a integrace obnovitelných zdrojů energie do soustavy a usnadnění obchodu s elektřinou v celé Evropské Unii.

Energetický regulační úřad může dle čl. 60 kodexu RFG, čl. 50 kodexu DCC a čl. 77 kodexu HVDC na žádost:

- vlastníka nebo potenciálního vlastníka výrobní elektriny, příslušného provozovatele soustavy nebo příslušného provozovatele přenosové soustavy;

- vlastníka nebo potenciálního vlastníka odběrného elektrického zařízení, provozovatele nebo potenciálního provozovatele distribuční soustavy či uzavřené distribuční soustavy, příslušného provozovatele soustavy nebo příslušného provozovatele přenosové soustavy;

- vlastníka či potenciálního vlastníka vysokonapěťové stejnosměrné soustavy nebo nesynchronního výrobního modulu se stejnosměrným připojením, příslušného provozovatele soustavy nebo příslušného provozovatele přenosové soustavy

v souladu s těmito nařízeními udělit výjimky z jednoho nebo více opatření těchto nařízení.

Energetický regulační úřad stanoví po konzultaci se všemi zúčastněnými stranami kritéria pro udělování výjimek z nařízení. Příslušná kritéria zveřejní Energetický regulační úřad na svých internetových stránkách a oznámí je Komisi (EU) do devíti měsíců od nabytí účinnosti nařízení.

Stanovená kritéria

Požadavky žádosti

Vedle základních identifikačních údajů žadatele a uvedení kontaktní osoby pro veškerou komunikaci jsou v žádosti požadovány následující údaje:

1. Popis každé výrobní, odběrného elektrického zařízení připojeného k přenosové soustavě, distribučního zařízení připojeného k přenosové soustavě, distribuční soustavy nebo odběrné jednotky, vysokonapěťové stejnosměrné soustavy nebo nesynchronního výrobního modulu se stejnosměrným připojením, pro kterou se výjimka žádá. V případě žádosti podané provozovatelem distribuční nebo přenosové soustavy musí být součástí žádosti i celkový instalovaný výkon a počet výrobních modulů, celkový instalovaný výkon a počet odběrných elektrických zařízení připojených k přenosové soustavě, distribučních zařízení připojených k přenosové soustavě, distribučních soustav nebo odběrných jednotek a celkový instalovaný výkon a počet vysokonapěťových stejnosměrných soustav nebo nesynchronních výrobních modulů se stejnosměrným připojením.

2. Odkaz na ustanovení nařízení, ze kterého / ze kterých je výjimka požadována.
3. Podrobný popis navrhované výjimky, důvod, proč by měla být výjimka udělena a doba trvání výjimky.
4. Implementační plán opatření a harmonogram dosažení souladu.

Dále musí žádost obsahovat doklady o splnění následujících kritérií:

5. Spolehlivostního a kvalitativního kritéria
6. Environmentálního kritéria
7. Kritéria ekonomické výhodnosti
8. Kritéria dopadů na konkurenční prostředí
9. Kritéria dopadů na přeshraniční obchod

V případě, že předaná žádost nesplňuje výše uvedené podmínky, odmítne Energetický regulační úřad návrh jako nepřipustný.

Kromě toho je Energetický regulační úřad oprávněn kdykoli si i v rámci průběhu řízení o udělení výjimky vyžádat další podklady. Tyto musí žadatel předat bez prodlení. Žádosti musí být podány v českém jazyce.

Níže jsou podrobně vysvětleny jednotlivé body:

K bodu 2.

Žadatel připojí k žádosti popis, o které výjimky z nařízení RfG/DCC/HVDC žádá. Lze žádat o jednu nebo více výjimek. Při popisu žádané výjimky je třeba zohlednit nařízení RfG/DCC/HVDC.

K bodu 3.

Žadatel připojí k žádosti přesný popis skutečnosti, která má být vyřešena pomocí výjimky a jednoznačný popis příčin, na základě kterých došlo ke vzniku této skutečnosti. Žadatel předloží jednoznačnou definici skutečnosti, která obsahuje minimálně následující:

- jednoznačný popis skutečnosti a tento doloží popisem jednoznačných důkazů,
- jednoznačný výklad rozsahu skutečnosti,
- spouštěcí nebo základní příčiny skutečnosti a
- jasně pojmenované předpoklady a existující rizika a nejistoty.

V definici skutečnosti je třeba popsat a prokázat povahu a rozsah skutečnosti. Mělo by být vysvětleno, proč není stávající nebo vyvíjející se situace udržitelná a proč je výjimka nutná.

Musí být stanovena a odůvodněna doba trvání požadované výjimky včetně doložení, že kratší než požadovaná doba trvání výjimky by již nebyla vhodná a přiměřená. Trvání vyžádané výjimky nesmí překročit technickou životnost aktiva.

Žadatel zdůvodní nutnost výjimky tím, že prokáže pomocí odpovídajících dokumentů, posudků splnění níže uvedených kritérií (body 5. až 11).

K bodu 4.

Žadatel připojí k žádosti implementační plán obsahující všechna opatření a harmonogram pro dosažení plného souladu se všemi požadavky nařízení RfG/DCC/HVDC.

K bodu 5.

Žadatel připojí k žádosti doklady o tom, že výjimkou nevzniknou žádné neodvratitelné negativní dopady na ostatní účastníky trhu nebo spolehlivost a kvalitu dodávek elektřiny, stejně jako nevzniknou žádná významná rizika pro ostatní účastníky trhu. Náklady na odvratitelné negativní dopady na ostatní účastníky trhu nebo spolehlivost a kvalitu dodávek elektřiny, popř. náklady na odstranění významných rizik pro ostatní účastníky trhu budou zahrnuty do hodnocení v rámci Kritéria ekonomické výhodnosti.

K bodu 6.

Žadatel připojí k žádosti doklady o tom, že výjimkou nevzniknou žádné negativní dopady na životní prostředí nebo zdraví.

K bodu 7.

Žadatel připojí k žádosti, v souladu s požadavky nařízení RfG/DCC/HVDC, analýzu nákladů a výnosů. Analýzu nákladů a výnosů je nutné nechat vyhotovit znalcem. S pomocí analýzy nákladů a výnosů má být zajištěno, aby přínosy všech účastníků trhu z užití výjimky převýšily náklady všech účastníků trhu vzniklé v souvislosti s udělením výjimky.

Žadatel předloží základní scénář, tzn. dokument, ve kterém popíše, jak by se vyvíjela situace bez poskytnutí požadované výjimky. Základní scénář bude obsahovat plnou realizaci

požadavků vyplývajících z nařízení RfG/DCC/HVDC. Je nutné vybrat minimálně základní scénář, který vytvořila Evropská komise¹⁾ nebo ENTSO-E²⁾. Je nutné zdůvodnit výběr jednoho nebo více zvolených základních scénářů a předložit veškeré s nimi související datové podklady. Jednoznačný základní scénář poskytne rovněž základ pro srovnání s požadovanou výjimkou.

Veškeré náklady, které jsou udělením výjimky způsobeny, musí být identifikovány a dostatečně zdůvodněny. Náklady vzniklé nezávisle na výjimce nejsou pro analýzu nákladů a výnosů relevantní.

Jako druhy nákladů budou uvedeny investiční a provozní náklady, popř. nepřímé náklady třetích stran (externí náklady), které kvůli výjimce vzniknou.

Měl by být identifikován každý výnos, kterého je docíleno pomocí výjimky. Výnos, ke kterému dojde bez ohledu na výjimku, není pro současnou analýzu nákladů a výnosů relevantní.

Výnos by měl být primárně vyjádřen v penězích. Pokud to není možné nebo by to vyvolalo nepřiměřeně vysoké náklady, tak by měl být výnos kvantifikován. Kvalitativní popis je povolen, pokud není možná kvantifikace. Důvody pro kvantifikaci místo vyjádření v penězích, příp. kvalitativní popis místo kvantifikace musí být detailní.

Analýza nákladů a výnosů musí být založena na jedné nebo na více metodách z následujících metod výpočtu:

- i. Čistá současná hodnota (NPV)
- ii. návratnost investic (ROI)
- iii. míra návratnosti (ROR)
- iv. doba potřebná k dosažení hranice rentability.

Volba metod (y) musí být odůvodněna s vymezením k metodám, které zvoleny nebyly.

Jako sledované období přichází v úvahu doba odpisování nebo technická životnost zařízení. Aby bylo možné porovnat náklady a finančně vyčíslený/kvantifikovatelný výnos za různá období, použije se reálná diskontní sazba 4%³⁾. Jakékoliv prostorové a časové omezení, popř. odlišné diskontní sazby, je nutné zdůvodnit.

Kromě toho musí žadatel předložit implementační plán obsahující opatření a harmonogram pro dosažení plného souladu se všemi požadavky nařízení RfG/DCC/HVDC.

K bodu 8.

Žadatel připojí k žádosti doklady o tom, že výjimkou nevzniknou žádné konkurenční výhody pro výrobce nebo vlastníky elektráren, které by nevznikly z jiných nadřazených důvodů.

K bodu 9.

Žadatel připojí k žádosti doklady o tom, že výjimkou by nemohl být případně ovlivněn přeshraniční obchod. Žadatel v rámci žádosti o udělení výjimky prokáže, že se nejedná o tento případ.

Odkazy:

- 1) EU Reference Scenario 2016 – Energy, transport and GHG emissions - Trends to 2050, EC, July 2016
- 2) TYNDP 2016 Scenario Development Report, E NTSO-E, May 2015
- 3) ENTSO-E „Guideline for Cost Benefit Analyses of Grid Development Projects“, Februar 2016